

Sammanfattning av slutrapporten för projektet ASF Lyfter

Projektets syfte och projekttid

Syftet med projektet har varit tredelat. Vid ingången av projektet var Skoopi som organisation väl medveten om, att den målgrupp vi skulle adressera har stora svårigheter och att det skulle krävas mycket av enskilda lokala ASF (arbetsintegrerande sociala företag) att främja en utvecklingsprocess. Vi var dock övertygade om att den samlade kompetens som finns i våra ASF har något viktigt att tillföra den målgrupp som står utanför arbetsmarknaden. Det gjorde att tre huvuddrag formulerades i ansökan:

1. Att uppnå ökad kunskap och tydlighet i vad ett ASF är och har att erbjuda både målgrupp och samhälle.
2. Att stärka företagens kvalitativa processer för ökad tillväxt.
3. Att öka kunskapen om varandras pusselbitar inom den sociala ekonomin i syfte att stärka samverkan mellan olika aktörer.

Vid tiden för projektansökan påverkades samhället i hög grad av det som hände inom arbetsmarknadspolitiken, dels genom en pågående pandemi, dels genom Arbetsförmedlingens reformering. Vi insåg snabbt att kartan för hur olika parter samverkar skulle behöva ritas om. I det arbetet behövde vi stärka bilden av vad ett ASF är, detta för att nyttan med ett ASF, dess erbjudanden och särart, skulle kunna kommuniceras såväl till målgrupp som inom och mellan olika samhällsaktörer. För att kunna växa och utvecklas insåg vi även att många av våra medlemsföretag behövde stärkas i så väl kvalitativa processer som i affärer. Vi valde därför att identifiera åtta utvecklingsområden som vi ansåg väsentliga som stöd för våra ASF i den processen. Dessa utvecklingsområden var; Arbetsmarknadens parter, Att bli ett ASF, Effektmätning, Finansiering, ett nationellt Säljstöd, Kunskapshöjande insatser, Certifiering och att ta fram en ASF-Lista.

För att få en nationell ansats i projektet valde vi, förutom att anställa medarbetare på 40% kopplat till de olika utvecklingsområdena, även anställa en processledare för varje region på 20%. För att stärka bilden av vad ett ASF är och bidrar till i ett transnationellt perspektiv tog vi kontakt med medlemsorganisationen ENSIE, som organiserar nationella och regionala ASF-nätverk i Europa. Vi valde också att knyta till oss civilsamhällsorganisationerna; Mikrofonden, Effektfullt, Coompanion och Social Trade, samt ett antal initierade referenspersoner till utvecklingsområdena för ökad kunskapsinhämtning. Utfallet av samtliga uppdrag kopplat till de olika utvecklingsområdena samt processledarnas arbete skulle sedan samlas på en framtagna plattform/en hemsida tillgänglig för såväl ASFen som för offentliga och privata aktörer i syfte att få ökad kunskap om vår bransch, som i sin tur skulle leda till ökade affärer parterna emellan.

Det övergripande syftet inför projektet formulerades enligt följande:

- En ökad förståelse finns för det värde ett samarbete med ett ASF utgör, vilket bidrar till att intresset för att göra affärer med ett ASF ökar.
- En ökad tydlighet finns vad gäller begreppet ASF för såväl det offentliga som för arbetsmarknadens parter, vilket ökar intresset för och ger förutsättningar för att utveckla samarbeten och affärer mellan parterna.
- En ökad kunskap om de horisontella principerna och kunskap hämtad från det transnationella utbytet har ökat förutsättningarna för socialfondens målgrupper att få access till arbetsmarknaden.
- En ökad förmåga finns bland ASF att göra affärer istället för att bara fokusera på att kämpa kortsiktigt för att överleva.
- Ett antal Samordningsförbund har gått i bräschen för att pröva olika typer av upphandling och samarbeten med ASF i syfte att nå adresserad målgrupp.

Övergripande mål för genomförandefasen

Projektet har definierat hur ASF kan bidra till arbetsmarknadspolitiken och socialfondsprogrammen till ökade övergångar till arbete, ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv med fokus på personer som idag står långt från arbetsmarknaden.

Övergripande syfte för genomförandefasen

Samverkande parter har tillsammans genomfört de planerade aktiviteterna och utifrån kartläggningarna identifierat såväl individers som ASFens och samarbetspartners kompetensbehov och har utifrån erövrad kunskap sammanställt en handlingsplan som adresserar insatser och behov som kan omsättas i praktiken under kommande programperiod.

Arbetsmetod

En viktig princip i projektets metod var att alla medarbetare skulle vara anställda av Skoopi på deltid och på övrig tid vara anställda i ett ASF eller hos någon samverkansorganisation. Detta för att både säkerställa en genuin kunskap om ASF-frågor där aktuella utmaningar och behov snabbt kan fångas upp samt för att säkerställa lojalitet till projektet och dess mål.

Varje utvecklingsområde fick uppdraget att formulera egna mål, delmål och aktiviteter för att nå dessa genom att skapa egna mindre förändringsteoretiska matriser. Örat mot marken skulle vara arbetsmetoden för att uppnå projektets övergripande mål och syfte.

De 21 processledarna, en för varje län, skulle utifrån sitt huvuduppdrag öka kunskapen i regionen om vad ett ASF är, främja befintliga ASF att växa, stödja framväxten av nya ASF, främja samverkan mellan de lokala ASFen genom nätverkande, initiera Skoopi-distrikt, främja

samverkan såväl mellan ASFen och offentliga parter som med privata, i syfte att kunna göra fler affärer och på så vis kunna ta emot än fler ur adresserad målgrupp. I processledarnas uppdrag fanns även att uppmana ASFen att certifiera sig – i syfte att stärkas i kvalitativa processer.

Projektets kommunikationsplan

Kommunikation i olika former sågs som ett verktyg för att både generera kunskap och sprida denna genom följande framtagna plan. Planen kom också att genomföras enligt följande:

- Få en uppdaterad bild av vad ett ASF är och finns i text och bild, utifrån reportage och intervjuer i det lokala.
- Ta fram tydligt material för press och utbildningar.
- Tydliggöra kopplingen mellan olika sidor för att synliggöra vad ett ASF är - kopplat till Listan/plattformen.
- Tydliggöra branschens särart med hjälp av pressreleaser, debattartiklar, föreläsningar.
- Se till att minst en årlig kampanj för branschen har ägt rum.
- Ta fram aktuella filmer, foton och texter om ASF.
- Uppnå förbättrad grafisk profil för ökad tillgänglighet.
- Uppnå en fungerande dialog vad avser produktion av kommunikationsmaterial till ASF Lyfter och dess olika delar.
- Uppnå ett fungerande påverkansarbete genom pressreleaser, debattartiklar etc.
- Ha genomfört planlagda och riktade kampanjer, exempelvis en Öppet-hus-dag.

Förväntade resultat och delmål/indikatorer – uppnådda resultat

Med medarbetare från vart och ett av våra 21 län, med medarbetare kopplat till de åtta utvecklingsområdena, med ett nära samarbete med våra samarbetspartners och referenspersoner och till det mervärdet som under pågående projekt uppstod genom samarbetet med SKR projektet; Nätverk för sociala företag samt även att få ingå i ESF rådets referensgrupp tillsammans med övriga projekt inom samma utlysning, har vi uppnått dimensioner inom vår bransch, som vi menar, näst intill är omöjliga att överblicka och greppa resultatet av, vilket vi också hoppades skulle bli effekten när vi riggade den breda ansatsen i projektet som vi gjorde. Vi har troget styrt projektet mot de satta delmålen och de förväntade resultaten. Det vi skrivit in att vi skulle genomföra i form av aktiviteter i avstämningsrapporten har vi genomfört. Det finns dock en avvikelser, som vi också kommunicerat och fått godkänd av ESF. Vi hade under analys och planeringsfasen planerat för att ta fram ett antal utbildningar i form av webinarier inom de ämnen som identifierats som angelägna att stärka branschen i. Aktiviteter som vi också skrev in att genomföra i avstämningsrapporten. När vi sedan under hösten 2021, förstod vilken administration dessa utbildningar skulle innebära, som vi inte var riggade för, behövde vi ansöka om att få göra om de planerade utbildningarna till att avse kunskapsspridning via filmer istället. Vi fick detta godkänt av ESF rådet, mot att vi trots den förändrade planeringen av aktivitet, skulle säkerställa målgång i de delmål och resultat vi skrivit in i projektet. Målgången genom en sammanställd handlingsplan i form av identifierade kompetensbehov och erövrad kunskap, ska ses genom en framtagna digital plattform/hemsida.

Här nedan kommer en beskrivning av förväntade resultat/delmål, indikatorer samt uppnådda resultat kopplat till de åtta utvecklingsområdena

1. Arbetsmarknadens parter

Förväntat resultat

- Vi har nått en samsyn med arbetsmarknadens parter kring vilka förutsättningar som behöver finnas på plats för att ASF ska bli en större del av en inkluderande arbetsmarknad.

Delmål/indikator: En ökad acceptans finns från arbetsmarknadens parter kopplat till ASF logiken.

Uppnått resultat: Utvecklingsområdet; Arbetsmarknadens parter har haft uppdraget att inom arbetsmarknadspolitiken påverka förutsättningsfrågorna för målgruppen som står längst från arbetsmarknaden. Påverkan har främst skett direkt riktat till arbetsmarknadsutskottet, men också till Arbetsförmedlingen genom att samla olika civilsamhällsaktörer i ett nära samarbete med arbetsgivarorganisationen Fremia – i syfte att komma fram med en rad förslag till regeringen om hur parterna tillsammans ska kunna stödja målgruppen som står längst från arbetsmarknaden genom uppöppet; "Civilsamhällslyftet". I ett brev från arbetsmarknadsdepartementet daterat i december 2022 bekräftar de bland annat följande; "Era förslag har utgjort ett underlag i utformningen av arbetsmarknadspolitiken". De horisontella principerna i form av jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering har legat till grund för samtliga förutsättningsfrågor och överenskommelser i dialogen med arbetsmarknadens parter. Flera webinarier har genomförts och spelats in med såväl politiker som med andra parter. Även en rad debattartiklar är skrivna och har blivit publicerade. Dessa finns att tillgå på Skoopis hemsida.

2. Att bli ett ASF

Förväntat resultat

- ASF har via kvalitativa insatser stärkts och kan visa på att omsättningen bygger på affärer och inte främst på arbetsträning

Delmål/indikator: Verksamheter som idag inte uppfyller kriterierna av att vara ett ASF har fått stöd i att hitta former för ett medarbetarövertagande och en handbok finns framtagen.

Uppnått resultat: Utvecklingsområdet; Att bli ett ASF har haft uppdraget att stödja framväxten av ASF, vilket bland annat har resulterat i en framtagen handbok. Handboken är skriven av oss själva för oss själva, vilket i sig är en innovation. Handboken ska ses som en kunskapskälla till att förstå vad ett ASF är i sina olika delar i allt från definition, ändamål, hur att driva ett ASF i balans mellan arbetsträning och att driva affärer, till hur att komma samman för att göra affärer ihop. Boken belyser även andra kvalitativa delar som krävs för att göra just ett ASF bärkraftigt över tid. Boken är framtagen både i tryckt och digital form och finns att

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

ladda ner från Skoopis hemsida. Utvecklingsområdet har också haft uppdraget att synliggöra hur empowermentprocesser bidrar till ökad jämställdhet för våra målgrupper. Två framtagna filmer i ämnet finns publicerade på plattformen/hemsidan i ämnet.

3. ASF Listan

Förväntat resultat

- Aktörer vill och har genom en LISTA lätt att hitta ett ASF för att göra samhällsnyttiga affärer med. Genom en plattform tydliggörs vilka olika möjligheter som finns för målgruppen och vad olika aktörer inom civilsamhället är och har att erbjuda i sina olika styrkor och särarter.

Delmål/indikator: 1. En plattform är framtagen av samverkansparterna i projektet som möjliggör access på arbetsmarknaden för den adresserade målgruppen. 2. En tydlig LISTA är framtagen för aktörer som vill göra samhällsnyttiga affärer. Listan är erkänd och godkänd av andra civilsamhällsaktörer.

Uppnått resultat: En ASF lista har tagits fram och hittat sin form som en del av en plattform/ en hemsida, i olika delar. På ASF Listan finns möjligheten för ASF att anmäla sig och själva få berätta om var de finns, inom vilka näringar och vad det är de bidrar till i form av samhällsnytta. På plattformen/hemsidan finns också all information samlad utifrån den framtagna kommunikationsplanen i form av kompetenshöjande filmer, handböcker, inspelade webinarier, publicerade debattartiklar, effektberättelser, effektrapporter samt en vägledning direkt riktad till ASFen om hur att kunna visa på vilken samhällsnytta de faktiskt bidrar till. Listan har inte ifrågasatts av andra aktörer. Ett tecken på listans legitimitet är att vi har fått ansökningar om plats på ASF-listan från flera stora välgörenhetsorganisationer, men att vi avslagit dessa, pga att arbetsintegrationen inte är det främsta syftet för organisationerna.

4. Effektmätning och 5. Kompetenshöjande insatser

Förväntat resultat

- Samtliga parter har stärkts i sin kunskap kring de horisontella principerna och det transnationella utbytet har givit konkret kunskap om vad som ger ökad access till arbetsmarknaden.

Delmål/indikator: 1. Plattformen innehåller tydliga möjligheter som kan omsättas i praktiken om hur att arbeta efter de horisontella principerna. 2. Plattformen innehåller möjligheter som kan omsättas i praktiken kring kunskaper som givits i det transnationella utbytet.

Ett verktyg finns för att kommunicera den samhällsnytta som skapas via en kedja av värden och insatser från arbetsträning till anställning.

Indikator: En databas finns med samlad dokumentation som snabbt kan ta fram statistik, resultat och effekter i det som samverkan med ASFen skapar i samhällsnytta.

Uppnått resultat: Utvecklingsområdet Effektmätning har i ett nära samarbete med Skoopis systerorganisation ENSIE i Europa dels hämtat information om vad som sker i Europa inom den sociala ekonomin, dels kunnat utbyta information om hur att visa på samhällsnyttan genom att få kunskap om hur ENSIE samlat in sådan information från sina medlemsföretag. Det arbetet har lett till en framtagen effektrapport samt en vägledning direkt riktad till våra ASF i syfte att på ett relativt enkelt sätt kunna visa på den samhällsnytta som företaget bidrar till. Ett nära samarbete med föreningen Effektfullt har bidragit till att ta fram en förändringsteoretisk bild – som på ett tydligt sätt visar på de värden en insats i ett ASF genererar från start till mål för såväl individ som för samhället. Bilden finns att hämta på plattformen/hemsidan.

Även utvecklingsområdet; Kompetenshöjande insatser har bidragit till det förväntade resultatet. Området har initierat och bevakat behovet av vilka utbildningar som behöver tas fram för att stärka affärer med ASFen. Dessa utbildningar utgörs av ett 20-tal framtagna filmer. Området har också genomfört utbildning i jämställdhet riktad till medarbetare och medlemsföretagen samt säkerställt att allt, från den grafiska profilen till det som publicerats på plattformen/ hemsidan har skett på ett jämställt, tillgängligt och icke diskriminerande sätt.

6. Certifiering

Förväntat resultat

- En framtagen struktur finns genom ASF konsortier eller Skoopi distrikt – i hur att stödja ASF i kvalitativa processer.

Delmål/indikator: En nationell certifieringsplan för ASF är framtagen och har hittat sin långsiktiga finansiering.

Uppnått resultat: Utvecklingsområdet; Certifiering har haft uppdraget att ta fram en struktur för hur att stärka ASFen i kvalitativa processer samt att hitta en långsiktig finansiering för det. En sådan struktur finns nu att tillgå genom distriktskonferenser. Vid ingången av projektet fanns sex Skoopi-distrikt. Under projektet tillkom ytterligare tre distrikt. Förutsättningen för att kunna arbeta med att stärka ASFen ligger just i kopplingen mellan riksorganisationens stöd och de lokala förutsättningarna, som ser så olika ut i vårt land. Certifieringen ska ses som ett sätt att kvalitetssäkra ASF företagen. Genom att det inom projektet har tillkommit fler lokala distrikt som också är organiserade via distriktskonferenser, bidrar det till att Skoopi riks nu i högre grad kommer att nå ut till landets olika ASF företag.

7. Ett nationellt säljstöd

Förväntat resultat

- Fler ASF hittar vägar till finansiering av utvecklingsinsatser. Ett internt sälj och organiseringsstöd för Skoopis medlemsföretag finns på plats med utbildning, underlag och mallar. En digital marknadsplats där den som vill göra samhällsnyttiga affärer enkelt kan hitta ASF företagen och befintliga säljorganisationer, som tex. Social Trade för att göra gemensamma affärer.

Delmål/indikatorer: Ett nationellt digitalt säljstöd för ASF finns på plats och en marknadsplattform för ASF som gör det enkelt för företag och det offentliga att hitta ASF företagen och säljorganisationer att göra samhällsnyttiga affärer med.

Uppnått resultat: Utvecklingsområdet; ett nationellt Säljstöd har främst arbetat med att ta fram filmer, underlag och mallar för att kommunicera såväl med ASFen som med offentliga och parter om hur att upphandla ASF med olika former för reserverade kontrakt, direktupphandlingar och eller IOP (idéburet offentligt partnerskap. Dialogen för att ta fram ett nationellt Säljstöd har skett direkt med ASFen, med Social Trade samt de 12 kommunerna inom SKR projektet. Kunskapsöverföringen har främst skett genom de filmer mallar och andra dokument som nu finns på plattformen/hemsidan att ta del av för såväl ASFen som för offentliga och privata aktörer som vill göra affärer sinsemellan. Utvecklingsområdet har även bidragit med kunskap till offentliga aktörer om hur kommuner kan knoppa av kommunalt drivna företag till självständiga ASF.

8. Finansiering

Förväntat resultat

- Mikrofonden får tillgång till mer kapital genom tydlighet i vad insatt kapital ger för social avkastning.

Delmål/indikator: En enkel handbok finns som beskriver finansieringsvägar för ASF.

Uppnått resultat: Projektets samarbete med Mikrofonden har det lett till att Mikrofonden har fått tillgång till mer kapital, genom en beviljad investering om 200 000 Euro från Inpulses fond Helenos. Även delmålet att ta fram en digital "handbok" som beskriver finansieringsfrågor typiska för ASF – är uppnått och även nio filmer direkt kopplade till handboken bestående av intervjuer med ASF finns publicerade på plattformen/hemsidan. Filmerna syftar till att göra innehållet i boken mer tillgängligt. Boken finns i både tryckt och digital form.

Utfallet av processledarnas arbete i de 21 länen

Det tuffa i det arbetet för processledarna kom att bli att få kontakt med de enskilda ASFen ute i regionerna. En pandemi pågick, en reformering hindrade ASFen att få deltagare, att kavla upp ärmarna och jobba på för överlevnad var lösningen för många ASF. Att ha tid för att tillsammans med andra utveckla vår bransch eller ta vidare kliv var inte alla ASF företagen förunnade att ägna sig åt. Trots det kom utfallet av processledarnas arbete att påverka vår bransch på ett positivt sätt. Varje måndag samlades samtliga processledare för att diskutera hinder och möjligheter i syfte att lära av varandra. Processledarna delades i pågående arbete in i olika kluster i syfte att arbeta i mindre grupper, arbeta över regiongränserna – och på så vis stödja varandra i uppdraget. Varannan månad lämnade de in lägesrapporter där de beskrev hur uppdraget fortlöpte. Medarbetarna från de olika utvecklingsområdena deltog även i vissa måndagsmöten för att informera sig om det regionala arbetet, men också för att fortlöpande informera processledarna om utvecklingen inom de specifika områdena. I december 2021 fick processledarna uppdraget att göra en nulägesanalys genom en kartläggning av situationen

kopplat till ASF frågan i de olika länen. Kartläggningen sammanställdes. I september 2022 fick processledarna samma frågor – i syfte att se vad som åstadkommits under det år de varit anställda.

Sammanställningen i september 2022 visade bland annat följande resultat:

- Sammanlagt hade 36 nya överenskommelser tillkommit mellan ASF och offentliga aktörer (många rörde kommuners upphandling av arbetsträningsplatser med reserverade kontrakt)
- 26 nya nätverk där ASF företagen var involverade hade bildats
- 20 ASF hade sökt och beviljats medlemskap i Skoopi
- 48 ASF hade anmält sig och hade beviljats access till ASF Listan
- 3 nya Skoopi-distrikt hade bildats

Projektets framgångsfaktorer

Under hela projektet har vi sett tillgången i att vi riggade projektet just som vi gjorde. Det är flera saker som ska ses som framgångsfaktorer i den designen:

- Att vi redan inför ansökan lyckades ringa in de åtta utvecklingsområdena som viktiga för tillväxt.
- Att vi förstod vikten av att involvera samtliga län, genom att anställa processledare på 20% - och att vi fick sökande bland erfarna ASFare.
- Att vi anställde samtliga medarbetare i projektet. Att koppla till sig medarbetare som via konsultuppdrag tar på sig uppdrag kan fungera, men vi ville kunna ställa krav på medarbetarna att lojalt ställa sig bakom de resultat projektet syftade att uppnå – och då som medarbetare agera så att vi kollegialt skulle nå dit.
- Att den stora majoriteten av medarbetare kom ur ASF världen – eller ur organisationer som samverkar nära vår bransch, som t ex Mikrofonden och Coompanion.
- Att samtliga medarbetare har arbetat deltid i projektet, vilket också gjort att vi under pågående projekt har fått synergieffekter, eftersom de samtidigt har haft sin bas i liknade organisationer – och där dels kunnat sprida kunskapen vidare om hur förutsättningarna måste vara för vår bransch, dels tagit med sig värdefull kunskap till projektet.
- Att vi valde metoden ett nära öra mot marken- och på så vis inte skapade något som våra ASF inte efterfrågade. Detta skedde främst genom så kallade Skoopi dialoger på fredagar.
- Att vi lyckades skapa ytterligare tre Skoopi distrikt som kommer att bli viktiga aktörer för att fortsatt stödja ASFen lokalt och regionalt med en stark förankring till övriga Skoopi distrikt samt Skoopi riks.
- Att vi beslutade oss för att inte ta in en extern styrgrupp, att det var Skoopis styrelse som också agerade styrgrupp. Det gjorde att vi kunde samla ihop den så viktiga förutsättningsfrågan för den adresserade målgruppen, ändamålet just kopplat till arbetsintegration samt stärka definitionen av vad ett ASF är – och måste vara.

- Att vi beslutade att ta in de samarbetspartners vi gjorde – samt att SKR projektet Nätverk för sociala företag verkade parallellt under hela projektiden. Genom det har förutsättningsfrågorna kunnat hanteras från två håll.
- Att vi initierade att ESF skulle starta ett referensråd för samtliga projekt! Vilket lärande för oss alla!

ASF Lyfter har inte varit ett lätt projekt. Utmaningarna i den breda ansatsen, i de komplexa frågorna, i avsaknaden av kunskap från politiken vad rör våra frågor, i spretigheten i civilsamhället i stort samt i en svårmanövrerad kommunikation med Arbetsförmedlingen under hela projektiden – har varit en utmaning för oss alla. Trots det tycker vi att vi har manövrerat väl i projektet och genom att fokusera på förutsättningsfrågorna för socialfondens målgrupp, fått våra intressenter att lyssna och på så vis vilja vara med och bidra – till en mer inkluderande arbetsmarknad.

För ASF Lyfter

Lena Lago
Förändringsledare